

РЕЗОЛЮЦІЯ І НАЦІОНАЛЬНОГО КОНГРЕСУ ПУЛЬМОНОЛОГІВ УКРАЇНИ (18–19 жовтня 2018 р., м Київ)

Хвороби органів дихання залишаються найбільш розповсюдженою патологією в структурі захворюваності населення України та є глобальною проблемою охорони здоров'я насамперед унаслідок їх значної поширеності серед працездатного населення, постійного прогресування, частого поєднання різної патології легень та обтяжливого впливу на супутні захворювання.

У 2017 році спостерігалось зростання захворюваності бронхіальною астмою у порівнянні з 2016 роком на 24,8 %, або зростання з 7934 до 10514 на 100 тис. дорослого населення.

Разом з тим у 2017 році спостерігалось зменшення захворюваності хворобами органів дихання в порівнянні з 2016 роком на 6,4 %, або зменшення з 16304,7 до 15320,5 на 100 тис. дорослого населення.

У структурі захворюваності хвороб органів дихання важливе місце займають негоспітальні пневмонії. В 2017 році спостерігалось зменшення захворюваності негоспітальними пневмоніями у порівнянні з даними за 2016 рік на 19,3 % або зменшення з 458,3 до 384,0 на 100 тис. дорослого населення.

Захворюваність хронічним бронхітом у 2017 році у порівнянні з 2016 роком зменшилася на 7,0 %, або зменшення з 167,5 до 155,8 на 100 тис. дорослого населення.

Смертність від хвороб органів дихання з 2010 до 2015 року постійно знижувалася. Але у 2016 році у порівнянні з 2015 роком цей показник збільшився на 9,5 % або з 32,6 до 35,7 на 100 тис. дорослого населення. Проте у 2017 році цей показник знову зменшився на 19,6 % або з 35,7 у 2016 році до 28,7 у 2017 році на 100 тис. населення.

Смертність від негоспітальної пневмонії у 2017 році порівняно з 2016 роком зменшилася на 17,1 % або з 14,1 у 2016 році до 11,7 на 100 тис. населення у 2017 році.

Смертність від бронхіальної астми та асмаатичних станів у 2017 році порівняно з 2016 роком не змінилася та становила 0,3 на 100 тис. населення.

Ситуація з неспецифічними хворобами легень потребує подальшого вдосконалення пульмонологічної служби, розробки ефективних методів профілактики й лікування хвороб органів дихання, які залишаються одними із найпоширеніших в Україні. Не вирішені питання діагностики і диспансерного забезпечення хворих на неспецифічні захворювання легень.

Все це свідчить про наявність певних недоліків організації діяльності пульмонологічної служби, завдяки якій ситуація щодо пульмонологічних захворювань стала загрозливою медико-соціальною проблемою. Основними чинниками цієї несприятливої ситуації є: нестабільність соціально-економічної ситуації в країні й недостатнє фінансування охорони здоров'я; зниження життєвого рівня і колективного імунітету населення; згортання профілактичної спрямованості української охорони здоров'я, у т.ч. у пульмонологічній службі.

Заслухавши й обговоривши доповіді на I національному конгресі пульмонологів України, делегати конгресу констатують, що в умовах нинішньої ситуації з неспецифічних хвороб органів дихання в Україні, яка характеризується погіршенням якості ранньої діагностики й ефективності їх лікування, недостатнім проведенням заходів профілактики цих захворювань, виникає нагальна потреба вдосконалення стратегії боротьби з неспецифічними захворюваннями легень.

У сучасних соціально-економічних умовах при недостатньому фінансуванні пульмонологічної служби пріоритетними основами в організації боротьби з неспецифічними захворюваннями легень повинні бути такі концептуальні засади:

1. Визнання Урядом України протидію неспецифічним захворюванням легень невідкладною складовою своєї політики щодо забезпечення безпеки суспільства. Винесення системи боротьби з неспецифічними захворюваннями легень в країні та її регіонах на рівень першочергових загальнодержавних завдань та

згідно основних положень Конституції України забезпечення фаховості, безкоштовності, загальнодоступності та рівних можливостей для всіх громадян у наданні медичної допомоги населенню.

2. Реформування, реорганізація та реструктуризація пульмонологічної служби на засадах їх зміцнення (насамперед матеріально-технічного і кадрового забезпечення, в т.ч. профільних кафедр, науково-дослідних інститутів та їх підрозділів) і вдосконалення їх функціонування.

3. Забезпечення інфекційного контролю у пульмонологічних закладах як невід'ємної складової профілактики інфекційної патології органів дихання.

4. Розробка і втілення державної системи моніторингу заходів, спрямованих на виявлення, лікування та профілактику неспецифічних захворювань органів дихання.

5. Інтенсифікація боротьби з тютюнопалінням, як основної причини розвитку хронічного обструктивного захворювання (ХОЗЛ) та раку легень і іншої бронхолегеневої патології.

Делегати I національного конгресу пульмонологів України **пропонують:**

1. Забезпечити реформування, реорганізацію та реструктуризацію пульмонологічної служби на засадах їх зміцнення (насамперед матеріально-технічного і кадрового забезпечення, в т.ч. профільних кафедр, науково-дослідних інститутів та їх підрозділів) і вдосконалення їх функціонування.

2. Інтенсифікувати боротьбу з тютюнопалінням на законодавчих засадах.

3. Зміцнити інфраструктуру й вдосконалити організацію пульмонологічної служби з наданням їй профілактичної спрямованості.

4. Розробити і втілювати програму боротьби з тютюнопалінням, залучивши зацікавлені органи центральної виконавчої влади та засоби масової інформації.

5. Прийняти національні настанови з діагностики та лікування менш поширених захворювань органів дихання.

6. Розробити і затвердити галузеву цільову програму зміцнення матеріально-технічного і кадрового забезпечення пульмонологічної служби, в т.ч. профільних кафедр, науково-дослідних інститутів та їх підрозділів.

7. Організувати проведення профілактичної роботи серед осіб, що належать до сформованих груп ризику стосовно захворювання на неспецифічні захворювання легень.

8. Здійснювати заходи, спрямовані на заохочення пульмонологів – до роботи у лікувально-профілактичних закладах.

9. Наблизити надання пульмонологічної допомоги сільському населенню та поліпшити її якість.

10. Продовжити виконання фундаментальних та фундаментально-прикладних досліджень щодо актуальних проблем виявлення, діагностики, лікування та профілактики неспецифічних захворювань легень, проблем їх поєднання з ВІЛ/СНІДом та резистентності інфекційних збудників.

11. Розробити клінічні протоколи проведення раціональної антибіотикотерапії хворих із інфекціями нижніх дихальних шляхів.

12. Розробляти та удосконалювати методи хірургічного лікування неспецифічних захворювань легень і плеври у дорослих і дітей з метою зменшення летальності, частоти операційних і післяопераційних ускладнень, зростання їх ефективності.

13. Розробити та впровадити нормативно-правові документи щодо органозберігаючого хірургічного лікування хворих на неспецифічну патологію органів дихання.

14. Створити нові та поширити існуючі швидкісні методи мікробіологічної, імунологічної та молекулярно-генетичної (ПДРФ) діагностики неспецифічних захворювань легень.

15. Розробити протокол організації виявлення, діагностики, лікування та диспансеризації хворих на ідіопатичний легенеий фіброз.

16. Внести в МОЗ України пропозиції про реімбурсацію лікування хворих з прогресуючими інтерстиціальними захворюваннями легень – ідіопатичним легенеим фіброзом, лімфангіолоїоміоматозом, прогресуючим (рефрактерним) саркоїдозом легень.

17. Продовжити пропаганду боротьби з палінням, алкоголізмом та наркоманією, заборонивши всі форми рекламування цигарок і спиртних напоїв.

18. Редакціям "Українського пульмонологічного журналу", "Астма та алергія" опублікувати цю резолюцію та продовжити вдосконалювати систему боротьби з неспецифічними захворюваннями легень в Україні та її регіонах на рівні першочергових загальнодержавних завдань.

19. II національний конгрес пульмонологів України скликати у 2023 році.

*Одноголосно схвалено делегатами
I національного конгресу пульмонологів України,
м. Київ, 19 жовтня 2018 р.*